

Ivan Šugar

BOTANIČKI LEKSIKON

LATINSKO-HRVATSKI I HRVATSKO-LATINSKI

Globus

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti

Jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti
Globus, nakladni zavod, Zagreb

Ivan Šugar

LATINSKO-HRVATSKI

I

HRVATSKO-LATINSKI

BOTANIČKI LEKSIKON

LEXICON BOTANICUM

LATINO-CROATICUM

ET

CROATICO-LATINUM

ZAGREB 1990.

Savjetnici:

Prof. dr. Ivo TRINAJSTIĆ
Mr. Zlatan MARTINIŠ
Prof. dr. Stjepan BABIĆ
Doc. dr. Mate KRIŽMAN

Recenzenti:

Prof. dr. Zvonimir DEVIDE, izv. član JAZU
Akademik Božidar FINKA

CIP — Katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna biblioteka, Zagreb

UDK 58:801.312](038) = 735 = 862

SUGAR, Ivan

Latinsko-hrvatski i hrvatsko-latinski
botanički leksikon / Ivan Šugar. —

Zagreb : Jugoslavenska akademija znanos-
ti i umjetnosti [etc.], 1990. — 560

str. : ilustr. ; 24 cm. — (Terminološki
rječnici Jugoslavenske akademije znanos-
ti i umjetnosti ; knj. 1)

Str. 5—6: Predgovor / Stjepan Babić.

— Bibliografija: str. 349—352.

ISBN 86-407-0120-2

PREDGOVOR

Ovaj Botanički leksikon nije prvi terminološki rječnik što ga je Akademija izdala, ali je prvi u nizu Terminološki rječnici, koji izlazi nakon osnutka Terminološkog odbora i sustavnog praćenja i potpomaganja rada na terminološkim rječnicima, i zato je potrebno reći nekoliko popratnih riječi.

Da bi rad na terminološkim rječnicima bio uspješan, trebao bi biti ekipni, ne samo u suradnji lingvista i stručnjaka pojedine struke, nego i više stručnjaka same struke jer se većina struka razvija velikom brzinom i mnoge su se tako razgranale da pojedinac ne može dobro poznavati cijelo područje ni svoje struke, a kamoli još područje srodnih struka. Međutim naše prilike nisu bile takve da bi se to moglo ostvariti, ne samo zbog slabih novčanih prilika, nego je bilo i političkih neprilika. Naime pri Matici hrvatskoj 1966. osnovan je Republički odbor za izradu terminoloških rječnika, kao dio Jugoslavenskog odbora za izradu terminoloških rječnika, i pod vodstvom Jakše Ravlića uspješno radio, ali nakon početnog zamaha — zbog neslaganja u načinu prikazivanja hrvatskih i srpskih naziva jer je unitaristički pritisak i na tom području bio snažan — rad je prekinut.

Uvidjevši da se uspješno ne može raditi bez terminološke organizacije, u Jugoslavenskoj akademiji znanosti i umjetnosti, na poticaj članova razreda za matematičke, kemijske i tehničke znanosti, osnovan je 1980. Međurazredni terminološki odbor, kasnije preimenovan u Terminološki odbor JAZU, ali on nije mogao pokrenuti veći organizirani rad jer niti ima dovoljno novčanih sredstava, a još manje stalnih stručnih suradnika prijeko potrebnih za uspješan rad. Dosad je zaposlen samo jedan stručni suradnik. Zato terminološki rad i dalje ostaje područje zainteresiranih i požrtvovnih pojedinaca.

Tako je i Latinsko-hrvatski i hrvatsko-latinski botanički leksikon plod u prvom redu osobnoga autorova velikoga stručnoga pa i jezičnoga znanja i napornoga rada. Istina, potražio je i stručnu pomoć, botaničku i lingvističku, ali je ona bila uglavnom savjetničkoga značaja. Pomoć Akademije bila je u samom izdavanju djela i u sufinanciranju pripremnih i pomoćnih poslova.

Iako je rječnik prvenstveno dvojezični, što je istaknuto i u naslovu, ipak je svojom glavninom to pravi terminološki rječnik jer daje i značenje naziva, navodi primjere, neke leksikonske podatke, a i slikovni dio upotpunjava bolje razumijevanje pojedinih pojmova. Istina, ima riječi koje su dane bez ikakva objašnjenja jer ih ili nije trebalo tumačiti ili ih nije bilo lako protumačiti; ima i drugih nepotpunosti jer jedan čovjek u tako opsežnu radu nije mogao učiniti sve što bi bilo potrebno za potpunost.

Koliki je napor uloženi u nj, dobro će znati tek oni koji su se okušali u sličnim poslovima.

Svojim sadržajem Botanički leksikon katkada prelazi okvire botaničke struke, ali to ne treba smatrati manom jer je s jedne strane teško točno odrediti područje nazivlja jedne struke pa je bolje zahvatiti šire nego uže, a s druge strane što su botanički tekstovi pisani latinskim i još se uvijek pišu, pa je za lakše čitanje i bolje razumijevanje korisno da se nađu i u ovom leksikonu.

Bilo je teškoća i u određivanju hrvatskih naziva, posebno u određivanju oblika opisnih i odnosnih pridjeva, ali je to kao problem uočeno tek u najnovije doba pa nije do kraja riješeno ni u čisto lingvističkim radovima.

Botanički je leksikon i svojim opsegom i svojom znanstvenom temeljitošću velik dobitak ne samo za botaničare nego i za stručnjake ostalih više ili manje srodnih disciplina kao i za sve one koji zbog potrebe stalnog usavršavanja i proširivanja svojih znanja zatrebaju ovo djelo.

U njemu će naći mnoštvo novih spoznaja zbog jasnih objašnjenja pojedinih pojmova, često osvijetljenih prikladnim primjerima i slikama, bogatstvo naziva s dodanim etimologijama. Posebno treba istaknuti dobre hrvatske nazive, često nove koje je autor sam napravio u skladu s tvorbenim pravilima hrvatskoga jezika. Leksikon u tom pogledu nije normativan, nego je opisni, nazivlje je otvoreno za daljnja usavršavanja po načelu: tko zna bolje — široko mu polje, ali se može shvatiti i kao normativan priručnik jer je usklađen s najnovijim spoznajama i s botaničkog i s lingvističkog područja jer je autor proučavao i lingvističku literaturu. Svakako u velikoj mjeri utire širok put postupnom normiranju botaničkog nazivlja.

Stjepan Babić

TERMINOLOŠKI RJEČNICI JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

Ivan Šugar
LATINSKO-HRVATSKI I HRVATSKO-LATINSKI BOTANIČKI LEKSIKON

Izdavači

JUGOSLAVENSKA AKADEMIJA ZNANOSTI I UMJETNOSTI
GLOBUS, NAKLADNI ZAVOD, ZAGREB

Za izdavače:

HRVOJE POŽAR
TOMISLAV PUŠEK

Urednik

STJEPAN BABIĆ

Korektor

BORIS PETERLIN

Grafički urednik

BORIS WEBER

Oprema

TOMISLAV PUŠEK

Naklada

1300

Tisak

Grafički zavod Hrvatske, Zagreb

IVAN ŠUGAR rodio se 27. svibnja 1933. u Filipani (Istra). Završio je klasičnu gimnaziju u Pazinu (1953), a diplomirao je biologiju na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu (1961). Iste godine izabran za asistenta na Institutu za botaniku Sveučilišta u Zagrebu. Tu je ostao do 1978, a od 1978. je na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu u Zagrebu. God. 1965. završio III. stupanj nastave na Sveučilištu u Montpellieru. Magistrirao je 1967, a doktorirao 1973. Iste te godine izabran za znanstvenog suradnika, 1975. za višeg znanstvenog suradnika, a 1988. za znanstvenog savjetnika. Njegova je glavna djelatnost istraživanje biljnoga svijeta Hrvatske odnosno izradba Vegetacijske karte Hrvatske. U vezi s time obavljao različite dužnosti (koordinatorka projekta, član Naučnog vijeća). Glavni je urednik edicije Vegetacijske karte Hrvatske i voditelj tog zadatka. Bavi se i leksikografijom. Objavio je više znanstvenih i stručnih radova. Sudjelovao na više domaćih i međunarodnih skupova (botanički skupovi, UNESCO-ve konferencije u Potenzi 1974. i Montpellieru 1980, te IUBS u Bratislavi 1988). Sudjeluje u radu na izradbi Vegetacijske karte Europe. Sa sveučilištima u Montpellieru i Bordeauxu surađuje na istraživanju genetičke varijabilnosti bukve dinarskih planina, a s Farmaceutsko-biokemijskim fakultetom u Zagrebu na istraživanju biološki aktivnih tvari u endemičnih biljaka u Hrvatskoj i Jugoslaviji.